

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

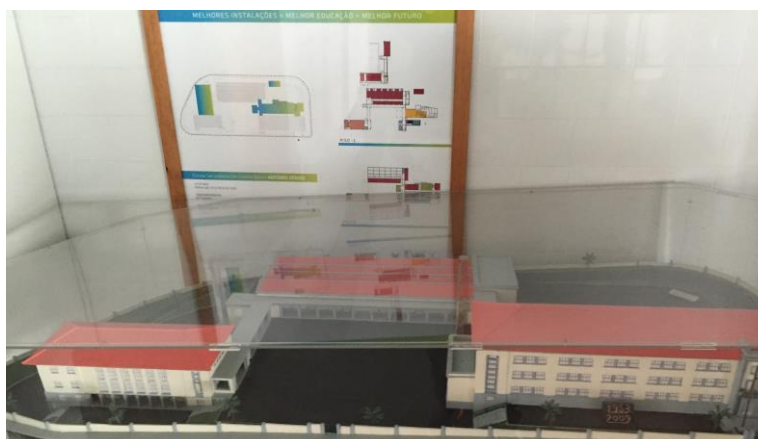
PROIECT :

„Vizite de studiu pentru factorii de decizie din unitățile de învățământ liceal - sectorul 1”

RAPORT:

în urma vizitei de studii efectuate în perioada 29 mai – 02 iunie 2016 în orașul Vila Nova de Gaia – Portugalia întocmit de către reprezentanții LICEULUI TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

În perioada 29.05-02.06.2016 în cadrul proiectului **Vizite de studiu pentru factorii de decizie din unitățile de învățământ liceal - sectorul 1** am făcut o vizită de studiu în Portugalia pentru a cunoaște sistemul educațional și managementul educațional din această țară. Reprezentanții Liceului Teoretic Bulgar “Hristo Botev” au făcut parte din delegația formată din : prof. Tania Andrei – Inspector , prof. Elena Crocnan – Director al Colegiului Național “Sfântul Sava”, prof. Alina Stegărescu – Membru CA al Colegiului Național “Sfântul Sava”, prof. Alina Boca – Director adjunct al Colegiului Național “Ion Neculce”, prof. Monica Cazacu – Director al Colegiului Tehnic de Arhitectură și Lucrări Publice “I. N. Socolescu”, prof. Lavinia Dobrică-Văsi – Membru CA al Colegiului Tehnic de Arhitectură și Lucrări Publice “I. N. Socolescu”, prof. Sala Carmen – Membru CA al Colegiului Național “Ion Neculce”, prof. Daniel Mălaelea – Director al Colegiului Tehnic “Media”, prof. Adriana Dan – Membru CA al Colegiului Tehnic “Media”, prof. Florica Demeter – Director al Liceului Teoretic Bulgar “Hristo Botev”, prof. Codruț-Mihail Dumitrache – Membru CA al Liceului Teoretic Bulgar “Hristo Botev”, prof. Nicolae Gheorghe – Director al Școlii Gimnaziale nr. 179, prof. Marioara Sideraș – Director al Școlii Gimnaziale “Herăstrău”, prof. Adriana Leșe – Membru CA al Școlii Gimnaziale “Herăstrău”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Scopul vizitei a avut în vedere câteva aspecte esențiale:

- Particularitățile sistemului de învățământ primar și secundar din Portugalia.
- Oportunitatea implementării unor modele de bune practici în sistemul managerial din România.

Ziua - 1. În data de 29.05.2019 a avut loc întâlnirea cu reprezentanta partenerilor din Portugalia – orașul Vila Nova de Gaia, respectiv cu doamna **Graça Castro**, profesor de Arte Vizuale și Abilități Socio-Culturale care ne-a prezentat programul activităților și locațiile ce urmează a fi vizitate.

Ziua - 2. În 30.05.2016 am avut întâlniri în orașul Vila Nova de Gaia la Instituția Școlară **Antonio Sergio High School** unde delegația română a fost întâmpinată de către următoarele persoane:

-Doamna **Graça Castro**, profesor de Arte Vizuale și Abilități Socio-Culturale;

-Doamna **Marília Raro**, director al grupului format din șapte școli: cinci școli primare, o școală gimnazială și un liceu;

-Doamna **Deolinda Quintela**, profesor de limba engleză, având și statutul de director adjunct și membru în Consiliul de Administrație.

A fost vizitată clădirea școlii, construită în anul 1884, reabilitată și modernizată în prezent de către Guvern și Comunitatea Locală. Sunt impresionante sălile de clasă și laboratoarele. Ele au luminozitate, pereți sau uși de sticlă, bănci și scaune moderne și comode, holuri și locuri amenajate pentru recreerea elevilor largi și spațioase.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Dotarea sălilor de clasă și a laboratoarelor oferă un cadru menit să susțină activitățile educaționale conform standardelor cu mijloace de învățământ moderne și multifuncționale. Utilizarea spațiilor este foarte ingenioasă, astfel materialele didactice din salile de clasă și laboratoare sunt depozitate în spatele unor table culisante.

Sala pentru ora de sport este dotată cu o mică scenă și cu un sistem ingenios de scaune, care ocupă spațiu pe un singur perete vertical, iar la nevoie se deschid ca un amfiteatru, oferind locuri pentru desfășurarea diferitelor evenimente.

Biblioteca este mare, oferă spații pentru studiu atât pentru profesori cât și pentru elevi. Școala are o curte interioară mare, cu terenuri de sport precum și spații verzi de recreere.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

În interiorul școlii se afla și un bufet cu mese și scaune, la care în pauze atât elevii cât și profesorii sunt serviți pe baza de card. Fiecare elev / profesor deține câte un card iar la sfârșitul fiecărei luni părinții / profesorii încarcă cardul plătind astfel ce au consumat.

Școala are un număr de 1300 elevi și 180 de profesori (profesori titulari, suplinitori, angajați de Ministerul Educației și profesori de sprijin, angajați de Primărie). Totodată, personalul nedidactic este format din 30 de persoane (se observă că resursa umană implicată în procesul instructiv-educativ este foarte mare). 8 dintre aceștia se ocupă de administrația grupului alcătuit din cele 7 școli. Programul școlii susținut de Ministerul Educației, Primărie, dar și părinți, este de la ora 7.30 la ora 24.00.

Doamna Profesor **Deolinda Quintela** a prezentat informații privind sistemul educațional din Portugalia, astfel:

- Copiii cu vârste între 3 și 5 ani frecventează cursuri pentru prescolari (Pre-School). Până acum aceste cursuri erau facultative, începând cu anul următor ele devin obligatorii.
- Copiii cu vârste între 6 și 9/10 ani frecventează cursuri încadrate la nivel de Ciclul 1 (The 1st Cycle of Elementary School), clasele I – IV, cu o durată de studiu desfășurată pe parcursul a 4 ani.
- Copiii cu vârste între 10 și 12 ani frecventează cursuri încadrate la nivel de Ciclul 2 (The 2nd Cycle of Elementary School), clasele V -VI, cu o durată de studiu desfășurată pe parcursul a 2 ani.
- Copiii cu vârste între 13 și 15 ani frecventează cursuri încadrate la nivel de Ciclul 3 (The 3rd Cycle of Elementary School), clasele VII -IX, cu o durată de studiu desfășurată pe parcursul a 3 ani.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

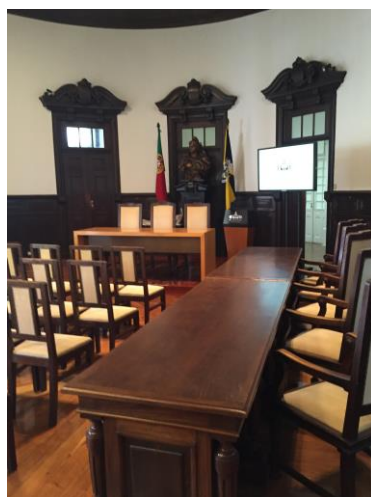

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

- Copiii cu vârste între 16 - 18 ani frecventează cursuri încadrate la nivel de liceu, clasele X - XII, cu o durată de studiu desfășurată pe parcursul a 3 ani.

La sfârșitul fiecărui an școlar se organizează un eveniment cu o anumită tematică, iar la sfârșitul acestui an școlar, în cadrul institutiei școlare **Antonio Sergio** se organizează un eveniment ce se dorește a se derula într-o atmosferă medievală, sub denumirea **The Medieval Fair**. În cadrul evenimentului, sunt desemnați **regele** și **regina**, elevi care sunt selectați în baza unor criterii ce vizează creativitate și implicare în activități de voluntariat.

Ziua – 3. În data de 31.05.2016 a avut loc o întâlnire cu reprezentanții Primăriei orașului gazdă – Vila Nova de Gaia, membrii Comisiei de educație și cultură, în cadrul căreia ni s-au prezentat programele în care se implică Primăria în învățământul preuniversitar. Programul orar de studiu al elevilor este de la ora 9.00 la ora 16:30, dar cum părinții au de regulă alt program, Primăria vine în sprijinul acestora, oferind posibilitatea extinderii programului elevilor în școală de la ora 7:00 la ora 19:30 și chiar până la ora 24.00 (inclusiv pe perioada vacanțelor, cand elevii au posibilitatea să participe la activități extrașcolare), elevii fiind implicați în activități recreative de muzică, sport, desen, plimbări. Finanțarea școlilor și a profesorilor este susținută de la bugetul de stat, iar programele suplimentare sunt susținute de către Primărie.

Bugetul școlilor este asigurat în cea mai mare parte de Ministerul de Finanțe. Sunt două tipuri de programe suplimentare, susținute financiar de Primărie:

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

-Învățământul pentru toți

-Învățământul incluziv (pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, care au o curriculumă adaptată, și au acces la diverse terapii)

La concursul pentru ocuparea funcției de director, pot participa toți profesorii care au absolvit cursuri de master – management, iar aceștia trebuie să prezinte un proiect managerial. Școlile sunt conduse de către un director (un singur director pentru un consorțiu - 5-7 școli) și de un Consiliu de Administrație format din profesori de la aceste școli, membri ai Consiliului local, părinți, reprezentanți ai comunității locale, oameni de afaceri, dar și elevi, numai pentru licee. Întrunirea Consiliului consorțiului are loc de 3-4 ori pe an.

Ziua – 4. În ziua de 1.06.2016 – Ziua Internațională a Copilului, delegația a avut o nouă întâlnire, în prima parte a zilei, la Instituția Școlară **Antonio Sergio High School** cu doamna director **Marília Raro**, doamna profesor **Deolinda Quintela** și cu directorul Centrului de formare a profesorilor, d-na **Virginia Fosta Barroso**.

Doamna director **Virginia Fosta Barroso** a descris modalitățile de desfășurare a activităților de formare. Fiecare școală are un reprezentant al formării, iar formarea se desfășoară de regulă în școală, cu profesori voluntari formatori din unitate. Această situație a reprezentat o soluție optimă în contextul crizei economice prin care trece Portugalia. Profesorii trebuie să acumuleze obligatoriu un număr de 50 de ore de formare pe durata a 4 ani. Primăria angajează profesori pentru copiii de vârste între 6 și 9 ani, pentru a susține programul între orele 7.00 și 24:00, și profesori de sprijin, care trebuie să urmeze neapărat cursuri de perfecționare. De asemenea este aprobat Programul Național **“Portugalia 2020”**, care alocă fonduri de la Uniunea Europeană pentru a plăti profesorii formatori (care momentan fac voluntariat). În nordul Portugaliei se fac cele mai multe cursuri pentru toată Portugalia (aici sunt 33 de centre de educare și formare, din cele 122 de centre din toată Portugalia).

În ceea ce privește **evaluarea școlilor**, există două tipuri de evaluare, una internă, care se face o dată la 2 ani, și alta externă, care se face ori de câte ori este nevoie, însă cel puțin o dată la 3 ani. Școlile au credite și sunt clasificate.

O clasă are un efectiv cuprins între 26 și 30 de elevi. Elevii sunt evaluați trimestrial (cursurile sunt împărțite în 3 trimestre a câte 3 luni) și dau 2 teste scrise pe parcursul unui trimestru, dar se fac și

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

evaluări formative. La media finală, evaluarea scrisă are o pondere de 50%, evaluarea orală are o pondere de 30%, iar implicarea elevului la oră, atitudinea și comportamentul elevului au o pondere de 20%. Calificativele se acordă de la 1 la 5 la învățământ primar, și de la 1 la 20 la învățământ secundar. Pentru alegerea cursurilor opționale, sunt implicați doar elevii, nu și părinții.

La sfârșitul clasei a IX-a elevii susțin un examen național la limba portugheză și la matematică, asemănător cu evaluarea din sistemul românesc de la sfârșitul clasei a VIII-a. Elevii care promovează acest examen se pot înscrie la licee la diverse profile (economic, real, științe), iar elevii care nu promovează se pot înscrie la liceele vocaționale. Profilele liceelor vocaționale se pot schimba, și se stabilesc împreună cu comunitatea locală, în funcție de cerința pieței. Liceul se încheie cu un examen național, care constă în 2 examene la sfârșitul clasei a XI-a (din materiile profilului) și 2 examene la sfârșitul clasei a XII-a (unul la limba portugheză și unul la o materie din profil). În clasa a XII-a, elevii studiază doar 6 materii. Admiterea către învățământul superior se face pe baza acestui examen național. De remarcat faptul ca în Portugalia învățământul obligatoriu este de 12 clase!

În după-amiaza zilei de 1.06, delegația a vizitat o școală primară (copiii de la clasa I la clasa a VI-a) - Școala "Prof. Marques Dos Santos" - școală de stat, construită în ultimii ani. Fiind Ziua Internațională a Copilului, aici se desfășurau activități artistice. Elevii au amenajat expoziții cu lucrările lor și se pregăteau de un spectacol. În această școală, asemeni tuturor școlilor primare din Portugalia, trecerea de la parter către etaje nu se face pe scări, ci pe o platformă, care este mult mai sigură, mai ales pentru elevii din clasele primare și este accesibilă și elevilor cu dizabilități. Totodată, există o sală multifuncțională, extrem de spațioasă, pentru serbări, activități sportive și recreative, pentru situațiile în care vremea este nefavorabilă.

După vizita la această școală, Primăria din orașul Vila Nova de Gaia ne-a pus la dispoziție un microbuz și împreună cu doamna profesor **Graça Castro** am văzut principalele obiective istorice ale orașului de pe malul râului Douro.

Ceea ce am învățat poate fi aplicat în România?

1. Cu ajutorul Primăriilor se pot derula programe de sprijin pentru elevii școlilor din România, asemănătoare cu cele din Portugalia, mai ales prin angajarea unor profesori de sprijin, implicați în viața școlii.
2. Pe viitor, cel puțin școlile nou construite ar trebui să ofere mult mai mult spațiu, iar cele existente să utilizeze eficient spațiul pe care deja îl au sau să fie extinse.
3. Pentru elevii de clasa a XII-a, reducerea numărului de discipline și a numărului de probe de la examenul de bacalaureat.
4. Asigurarea meselor pentru elevi și profesori în fiecare școală.

Ce aspecte ar fi imposibil de adaptat practicilor dumneavoastră/situației din școlile românești?

1. Școlile deja existente nu dispun de infrastructura necesară sau de corelarea numărului de elevi – spațiu disponibil desfășurării activităților educative, similar cu unitățile școlare din Portugalia.
2. Programul școlar desfășurat în intervalul 9-16:30, din cauza resursei umane, a finanțării deficitare, a lipsei spațiului și a posibilității de servire a mesei de prânz.
3. Amenajarea unui bufet școlar în interiorul școlii, într-un spațiu adecvat și cu dotările necesare, în toate unitățile de învățământ.

Unele dintre surprizele plăcute observate sunt:

- Relația deschisă elev-profesor, atitudinea și comportamentul calm;
- Ținutele vestimentare relaxate, dar decente, atât ale profesorilor, cât și ale elevilor.

În viitor sperăm ca unitatea noastră școlară să beneficieze de un program de extindere a spațiilor școlare, întrucât ne confruntăm cu o supraaglomerare a acestora, astfel încât să putem implementa sistemul de before/after school pentru toți elevii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
LICEUL TEORETIC BULGAR „HRISTO BOTEV”

Str. Calea Griviței nr. 56, Sector 1, București, Cod fiscal: 20745795

Tel. : (021) 310.84.73, (021) 310.84.83, Tel./fax : (021) 317.33.48

E-mail : liceulbulgar@yahoo.com, Website: <http://www.liceulbulgar.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

De asemenea, avem în vedere ca în aceste condiții să putem amenaja un spațiu destinat servirii mesei de prânz de către elevi și cadre didactice.

Director, Prof. Florica Demeter

Membru CA, Prof. Codruț-Mihail Dumitrache